

ELŐFIZETÉS:

Egész évre 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KÖZLÖNY.

HIRDETESI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többesbiri hirtel-
tésnél olcsóbb. Nyiltér
sora 25 kr. Bélyegű min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Bácsmegeye és az iparkamarák rendezése.

Közömbön áll az ipartörvény revíziója. Gróf Széchényi Pál, a földmívelés- ipar és kereskedelmi miniszter ur öngyméltósága az erre vonatkozó törvényjavaslatot pár nap előtt az országgyűlésnek már be is nyújtotta és annak rendszeres tárgyalása nem igen sokáig fog magára várni, mert e törvényjavaslat hivatva van égetővé várt szükségeken segíteni és jobb állapotokat teremteni az ipar és iparkereskedelem terén, melyeknek sanyaru helyzete a kérdés hosszas halogatását, elodázását immár lehetetlenné tette. Az ipartörvényi novella és az abból várható eredmények tüzetes fejtegetését ezuttal mellőzvé, egy más, az ipartörvény revíziójával szerves összefüggésben levő ügyhöz óhajtok, szerény **indítványkép**, hozzászólni.

Az ipartörvény revíziója alkalmából, mint annak szükségszerű folyamánya, a **kereskedelmi és iparkamarák** is újból szervezteni fognak; Bácsmegeyének is e téren égető szükségletei vannak: itt az idő, hogy e tárgyban felszólaljunk, nehogy a szervezés, szükségleteink ellenére megtörténvén, eső után jöjjünk a köpönyeggel s azzal utasíttassanak vissza esdekléseink «mért nem szóltak előbb, néma gyermekek az anyja sem érti szavát.»

Az 1868-ik VI. t. c 3 ik §-a szerint: «a kereskedelmi és iparkamarák hivatása és kötelessége:

a) A kereskedés és ipar, valamint az e téren működő osztályok szükségait folytonos figyelemmel kísérve, **célszerű javaslatokat készíteni, ezeket a miniszter elé terjeszteni**, úgy annak és az ország törvényhatóságainak, kereskedelmi és ipar ügyekben, a kívánt felvilágosítást vagy véleményt kiszolgáltató, a **szak képzést, egyáltalában a kereskedelem és ipar fejlődését közvetlenül előmozdítani.** c) A kamarai kerület kereskedelmi, közlekedési és ipar viszonyainak állásáról, az e részben **lapasztalások, panaszok és kívánalmakról**, a miniszterhez minden év végével rendszeres évi jelentést tenni. g) A miniszter által véleményezés végett időnkint összehívott egyetemes kamarai gyűlésekbe vagy bizottságokba tagokat küldeni. E törvény oly világos, hogy semmi fejtegetésre nem szorul: szerinte az ipar és kereskedelmi kamarák letéteményesei a kerület összes idevágó életérdekeinek; szószólói felfelé és fejlesztői lefelé! Ha az államgépezet e fontos tényezője kellően működik, benne a közjólét előmozdításának egyik legfontosabb emeltyűjét birandjuk. Pedig az anyagi jólétnek óriási befolyása a szellemi haladásra és az általános boldogulásra szembetűnő; a szegénység, a nyomor, erkölcstelenséggel és elaljasodással jár és viszont. Az emberiség művelődés történetének számtalan adatával van beigazolvva halhatlan Széchényink programja: legyen hazánk először gazdag, lesz akkor mívelt is, gazdag és mívelt nép pedig mindig kivívja a szabadságot. — Ki őszintén szereti felebarátját, az nem a chinaiakon, hanem szomszédján kezd a felebaráti szeretet gyakorlását; ki igazán szereti hazáját, az szülőhelyében, anyamegyéjében szereti a hazát, és a hazában első sorban szülőhelyét és anyamegyéjét.

E szempontokból kiindulva, nehogy sokat markoljunk s épen azért keveset fogjunk, nem terjeszkedünk ki az ország összes iparkamaráinak beosztásában, meggyőződésünk szerint, szükségkép nyilvánulandó iparpolitikára: hanem anyamegyénkben a hazát és a hazában első sorban anyamegyénket szeretvén, annak az ipar és iparkereskedelem terén való haladási és felvirulási jogos postulátumaira akarunk utalni,

hogy azok az iparkamarának országos szervezése alkalmával, kombinálva az ország általános érdekeivel, melyeknek a vidéki érdekeket észszerűen mindenkor alá kellend rendelni, lehetőleg tekintetbe véssenek.

Az alább kimutatandó adatok alapján, Bács-Bodrogh megye, fontos közlekedési eszközei, a Duna, Tisza, Ferenc-csatorna, vasut és múút pályozata, nagy produktív képessége, de különösen az ipar és kereskedés fejlesztésére páratlanul kedvező földrajzi fekvése folytán, mely azt a déli, de kivált a keleti kereskedés sarkpontjává tehetné, megérdemelné, sőt igényelhetné is azt, hogy összes idevágó életérdekei öntudatos és egységes vezetésre bizassanak, vagyis, hogy a megye központján **bácsmegeyei önálló kereskedelmi és iparkamara szerveztessek!** Ez óhaj indokai a következők:

1. Bácsmegeye összes népessége: 638,063. Ebből a férfi népesség 314,441; és pedig 40,255 földbirtokos, 1918 haszonbérlet, 191 gazdatiszt, 18,734 szolga, 34,350 munkás. E szerint a legfontosabb kereskedelmi cikkeket szolgáltató földmívelés 121,703 embert foglalkoztat. — Iparral foglalkozik 19,766 önálló vállalkozó, 44 üzletvezető, 10,224 segéd, 4984 tanonc, 1594 munkás és 310 kisegítő. Az iparral foglalkozók száma 36,922 — Kereskedéssel foglalkozik: 4288 önálló vállalkozó, 290 üzletvezető, 1238 segéd, 519 tanonc, 416 munkás és 95 kisegítő. Összesen: 6846. — A megye női népessége 323,622, ezekből a földmívelésnél 14,667, az iparnál 3295, a kereskedésnél 1041 talál munkát. Ha mind e számokat egybe vetjük, megyénkben földmíveléssel 136,370, iparral 40,217, kereskedéssel 7887 egyén foglalkozik és így megyénkben a földmívelés, ipar és kereskedéssel foglalkozók főösszege **184,474**. Egy 638,063 lakossal bíró megye, — kik közül egy önálló ipar- és kereskedelmi kamara létesítése 184,474 adófizető lakosnak közvetlen, 453,589-nek pedig közvetett életérdekeit képezi, méltán igényelheti e tekintetben egy kis figyelmet.

2. Bácsmegeye, hivatalos statisztikai adatok alapján szólok, adóképeség tekintetében az első megyéje volt az országnak, a fizetett adóösszeg tekintetében pedig a második — Pestmegeye Budapest segélyével tesz csak túl rajta s az is csak a fizetett adóösszeg, de nem az adóképeség tekintetében. Ily megye méltán igényelheti azt, hogy ipar és kereskedelmi érdekei kiváló ápolásban részesüljenek, mert hisz ezeknek fokozott felvirágoztatása végeredményeiben nem csak a magán, de a közérdeknek is hasznára válik.

3. A kiviteli kereskedés tekintetében Bácsmegeye a legfontosabb pozíció az országban Kereskedelmi és iparkereskedelmi exportunk legfontosabb iránya délfelé, illetőleg délkelet felé van. Sokat lehetne ennek beigazolására felhoznom, de mert ez általánosan elismert igazság, minden példát mellőzhetnék. De álljon itt mégis egy példa. A liszt, mint iparkereskedelmi cikk, Német-, Francia-, Angolországban és Amerikában nem talál hálás piacra. Tessék csak a Pester-Lloyd üzleti rovatát két hétig figyelemmel kíséreni; a liszt árak ott oly nyomottak, hogy az a ki ott sáfárkodik, oly lejtőre lép, melynek bukás a vége. Brazília az egyedüli hely nyugat felé, melyet budapesti és szegedi nagy malmaink tekintetbe vesznek, de csak is akkor, ha a felhalmozott nagy készletet, nehogy keserűvé válják a liszt, a mit bilancuk keserülne meg, abschiebolják nyakukról, ha nyereséggel nem is, de legalább veszteség nélkül lerázhassák! Német-, Francia-, Angolország és Amerika az ipar és iparkereskedelem terén oly mérhetetlenül felettünk állanak, hogy velök mostanság, észszerűen bírokra nem kelhetünk. Egy lehet csak jelszavunk: Keletre magyar! Ha most az ország kiviteli kereskedelmének ezen kétségbe vonhatatlanul legfontosabb irányára vagyunk tekintettel, vessünk egy pillantást a térdképre és szembetűnik, hogy ezen országos kereskedelmi irányzatnak sarkpontja Bács-Bodrogh vármegye, mely

így az exportra nézve az ország legfontosabb pozíciójává lesz, s azért nemcsak megyei, hanem egyuttal, sőt még inkább országos érdek, hogy itt az ipar és iparkereskedelmi érdekek egy öntudatosan vezérlő testület kezébe letétesse.

4. Bácsmegeyét e hivatásának betöltésében hatalmasan elősegítik gazdag közlekedési eszközei. A Duna, Tisza és Ferenc-csatorna, mint a legolcsóbb közlekedési útvonalak; a nagy mértékben kiépült és hála a megye érdemes főispánjának és alispánjának folyton-folyva legnagyobb buzgalommal, a legtöbb irányokat természetleg egybekötő, épülő műutak; az alföldi és budapest-zimonyi elsőrangú vasutak; a kiépítés stadiumában levő baja-szabadkai és szabadkai szárnyvasutak, az engedélyezett palánka-ujvidéki vasut, — nemcsak a megyei kivitelnek mindenlehető módot nyújtanak, hanem az országos transzennalis, átmeneti kereskedésnek is a szükséges levezetését eszközöndik. Ha tekintetbe vesszük a szerbiai és törökországi részben kiépült, részben építési stadiumban levő vasutak Konstantinápoly és Saloniki felé vivő egyenes csatlakozási utvonalait: Bácsmegeye Zimonyon át távol keletre és délkeletre vezető utvonalainak fontossága egész horderejében szembetűnő.

5. Bácsmegeyében 136,370 adózó polgár foglalkozik földmíveléssel, 40,217 iparral, 7887 kereskedéssel, s így a 136,370 gazdasággal foglalkozóval szemben 48,104 egyén foglalkozik iparral és kereskedéssel. Már e számarány is mutatja, de különben is tudjuk, hogy Bácsmegeye a nyereségek tekintetében az ország elsőrangú tényezője. Ha azt akarjuk elérni, hogy közállapotaink javuljanak; hogy ne a külföld vegye át olcsó pénzen nyers áruinkat, s mi meg kikészítve drágán vásároljuk vissza, a mi az elszegényedés végzetes lejtője, a melyre fájdalom eljutottunk: szükséges, hogy a nyers termelési első rangú tényezők, s így Bácsmegeye is, azon helyzetbe hozassanak, hogy iparérdekei oly emelkedést tüntessenek fel, hogy saját nyereségeinket magunk készíthessük ki s így az ezekért eddig külföldre vándorolt pénz zsebuinkbe maradjon, sőt azoknak dél és délkelet felé való exportálásért pénz vándoroljon be hozzánk. Ez csak akkor remélhető, ha ipari és kereskedelmi érdekeink fejlesztése, egy a helyszínén, a közvetlenség megbecsülhetlen erő és eredmény előnyével bíró testület feladatává tétetnek.

6. Országos és megyei iparkereskedelmi exportunk legfontosabb iránya, mint első lépés, Szerbiában van. Ausztria-Magyarország 1882-ben Szerbiával kölcsönösen legtöbb kedvezményű kereskedelmi szerződést kötött — s mégis azt tapasztaljuk, hogy míg hazánk a szerbiai összes bevételnek 75%-át tette, ott újabb időben az angol, francia és német versenyzők élénk vállalkozási szelleme, szünet nélkül tevékenysége és okos előzékenysége rovásunkra mindinkább tért foglal, úgy, hogy most már alig van kereskedelmi cikk, melyben a szerbiai piacokon veszélyes konkurrensaik nem volnának. És mi ennek oka? A mi kereskedelmi hadjáratunknak rendszertelensége és ennek folytán térfoglalás helyett mindinkább tért veszünk és a Concentrirung nach rückwärts káros terére szorulunk.

Bosznia és Hercegovinában a magyar kereskedés nagy hódítást tesz, mert ott exportunk rendszeresítve van. A magyar általános hitelbank Szerajevóban fiókot nyitott és kezébe vette a gyarmatárúk és mindennemű kereskedelmi és iparkereskedelmi cikknek szállítását, fáradszhatlan ügynökei folyton beutazzák a vidéket, üzleteket kötnek és a szükségletekről informálják megbízóikat.

A modern nemzeteknek, a piacokon vívott vérengzés, de a nemzetek sorsát eldöntő nemzetközi élethalál harcaira nézve az első csatát Szerbiában kell megnyernünk. Előnyünk a földrajzi fekvésben van, ezt ki kell használni. Angolország és Franciaország — nemcsak előnyösebb szerződéseinknél és a vámtarifái különbözeteinél fogva, hanem különösen azért is, mert árúink szállítási díja, az út rövidségénél fogva cse-

kélyebb, mi a termények árára döntő befolyással van — Szerbiában könnyen legyőzhető! A hadművelet kiindulási pontja Bácsmegeye, ezt tehát a haladás minden eszközével ki kell stafirozni.

7. Bácsmegeye 48,104 iparos és kereskedője úgy is fizeti ingyen, a budapesti kereskedelmi és iparkamarának a tekintél, és kamarai-adó, és onnét évek hosszú során cserébe semmit sem kapott, de nem is kaphatott, mert Budapest ez irányú érdekei a mieinkkel nem szolidarisak; ez iparkamarai-adó árán, az ország minden megterhelhetése nélkül, a Bács-Bodrogh megyei iparkamara fel volna állítható.

Nem tudom, hogy a felhozott érvek elég nyomósoknak fognak-e találni, hogy felsőbb helyen tényekben nyilvánuló méltánylásban részesüljenek; egyről azonban megvagyunk győződve, hogy Bács-Bodrogh megye méltán köztiszteltben álló nagyérdemű főispánja, Sándor Béla ur óméltósága, ki iránt a megyében, a hol csak az ipar érdekében jártam, mindenhol határtalan bizalommal és nagyrabecsüléssel találkoztam, valamint eddig is minden közhasznú törekvést lelkes támogatott, e közszükségletnek is felsőbb helyen hathatós szószólója leendő feladatát nagyban elő fogja mozdítani az, hogy ügyünknek egy oly miniszterium előtt lesz szólója, mely az ipar és kereskedelem érdekében eltagadhatlanul halhatatlan érdemeket szerzett magának.

Ha Bácsmegeye önálló kereskedelmi és iparkamarájának szervezésére felhozott eme szerény vélemény irányadó helyen elég nyomósan nem találhatók, legközelebb bátor leszek iparkamarai beosztásunkra vonatkozólag oly módosítványt indokoltan előterjeszteni, mely bár nézetem szerint oly nagy mértékben ugyan nem felel meg ez irányú életérdekeinknek, mint az önálló megyei iparkamara, de mégis előnyösebb volna, mint a budapesti való beosztás, a melytől eddig csak az egyetlen egy előnyünk volt, hogy — iparkamarai díjainkat pontosan átvette.

Zombor, 1884. február 12-én.

Dr. Margalits Ede.

Zombor sz. kir. város közegészségi állapota 1884. évi január havában.

Városunkban a közegészségi állapot e hó folyamán nem volt oly mérvben kielégítő, mint az elmúlt hóban, de kedvezőbb volt, mint az előző évek megfelelő időszakának egészségi viszonyai — 1880-ban: a himlő, 1882-ben: a kanyaró, 1883-ban: fertőző torokbajok s fültömrigylob léptek tömegesen fel — s csak jelentéktelen elterést mutatott az 1881. évi január havának kedvező közegészségi állapotától, habár e hó népmozgalmi adataiból kifolyó eredmény városunk népesedési érdekeit nem elégíti ki.

E hónap élénkebb körmozgalma volt a mult havinál s dacára, hogy veszélyes jellegű nem volt s hogy sem az időjárási, sem egyéb a ragályos kórok fellépését befolyásoló viszonyok lényeges változást nem szenvedtek, mindazonáltal a légző szervek heveny s idült hurutos s lobbos bántalma mellett, egyes fertőző torokbaj szörványos esetét tüntette fel; azonban egy felmerült hagymáz eseten kívül, még más egyéb ragályos kór nem az orvosgyakorlatban nem észleltetett.

A gyermekvilágban, a még hon tartózkodó, 7 éven aluliaknál a közegészségi viszonyok rendszerint, de főleg e hóban, a legtöbb kívánni valót engedik, mert eltekintve attól, hogy a szegény sorsuk e hóban már, a különben is egészségtelen lakásaik mellett, hiányát kezdik érezni a megfelelő s elegendő táplálás-, ruházat- s kellő fűtő anyagnak, a főbaj mindazonáltal az, hogy a hygienicus szempontból való **hazi felügyelet** teljesen elhanyagolt s hogy általában a gyermekek **egész életmódja** nem felel meg a legprimitívebb egészségi követelményeknek.

Az iskolába járó gyermekek között az egészségi állapot kedvezőbb volt.

Vukicsevics Gy. Miklós úr a gör. kel. szerb iskolák igazgatója, e hó 31-én kelt átiratával szives volt jelenteni, hogy a központi fiúiskolában 178 tanuló közül: 1; a központi leányiskolában 139 tanuló közül: 3; a felső leányiskolában 60 tanuló közül: 2; a Cservenka külvárosi vegyes iskolában 79 tanuló mind egészséges; a Szelenecse külvárosi vegyes iskolában 46 tanuló közül: 1 volt e hóban beteg.

Személyesen meglátogattam e hóban a **nedicsi** — Józics-féle szálláscsoportban levő — III. osztályú vegyes iskolát, hol 33 tanuló között: 1 könnyű beteget találtam; továbbá a **csataaljai úti** vegyes III. osztályú iskolát, hol 31 tanuló közül: 1 súlyos beteg volt. — Összesen az itt felemlített 566 iskolába járó gyermek közül: 9 volt beteg, mely mérsékelt arány

arra enged következtetni, hogy a többi iskolák is, közegészségi tekintetben e hóban kifogásolni valót nem engedtek.

A betegségek: többnyire könnyű lefolyású heveny hurutos bántalmak voltak.

A felnőttek egészségi állapota, dacára hogy idült kóros bántalmak e hóban is, főleg légutnyi viszonyok befolyása alatt, rendszeren nagyobb számú áldozatot követelnek, mindazonáltal kielégítőnek jelezhető.

Meghalt e hóban: 67 egyén; 1880. évi január havában: 99; 1881-ben: 69; 1882-ben: 71; 1883-ban: 93.

E hóban elhaltak közül: 34 finemű és 33 nőnemű. Hét éven aluli 24; ezek közül gyógykezelettet 11 és 13 nem; hét éven felüli 43 ezek közül orvosoltatott 24 és 19 nem; összesen gyógykezelettet 35 és 32 nem.

A halálokok a kezelő orvosok és a városi halottkém meghatározása szerint a következők:

I. Ragályos betegségben meghaltak: hártás torokgyíkban: 2; roncsoló toroklobban: 5; hagymázban: 1.

II. Egyéb betegségek folytán: veleszületett gyengeség s gyermekaszály: 9; görcsök: 6; agyvérömleny: 3; tüdőlob: 6; tüdőgümőkór: 17 (a meghaltak 25%) szivbaj: 2; gyomorbelhurut: 2; hashártalob: 1; brigthkór: 2; vízkór: 1; szájszék derme: 2; aggaszály: 7; vízbefult: 1. Az elhaltak kora: 0—1 évig: 14 (ezekből 2 törvénytelen); 1—5 évig: 8; 5—20: 10; (összesen 0—20 évig: 32); 20—30: 3; 30—40: 7; 40—60: 12; 80-on túl: 1.

Elve született e hóban: 63; 1881-ben: 71; 1882-ben: 69; 1883-ban: 74.

Az e hóban születtek közül törvényes: 26 fiú és 33 leány, összesen: 59; törvénytelen: 4 leány; született tehát összesen: 26 fiú és 37 leány.

Az 1881-ik évi január havi szaporodás volt: 2; 1882-ben: 2 apadás; 1883-ban: 19 apadás: e havi apadás: 4.

Orvosrendőrileg megvizsgáltatott e hó folyamán több alkalommal a halpiac (25-én Hofer Mária prgl.-sz.-ívani illetőségű haláruló asszonytól nagyobb mennyiségű romlott hal foglaltatott le s semmisített meg s az illető közegészségi célokra fordítandó o. é. 5 frt pénzbírságra ítéltetett a városi közegészségi hatóság által) — hús, tej s egyéb élelmészeti cikk; a városi rendőrfőkapitány szóbeli meghagyása folytán pedig tüzetes vizsgálat alá vettem az 1880-ik évi november hó 10-én kelt 28552. számú belügyminiszteri rendelet értelmében a városunkban levő négy ecetgyár ecetét s azonfelül a rasztinai ecetgyárból állítólag beszerzett s helyben árulni szokott ecetet, úgy szintén több kereskedő s korcsmáros gyártott és borecetét, összesen 17 féle ecetet, a mint azt a következő táblázat mutatja:

Folyó szám	Kitől van?	Liter ára: kr	Gyártott-e vagy borecet	Értesítendő száma: felelősen
1	Özv. Polzovits Áronné	5	Ecetgyár	6-0
2	Engel Adolf	5	»	7-5
3	Theodorovits Miklós	5	»	4-0
4	Jovanovits Árszó	5	»	2-5
5	Vezics-Gruics Persza	5	Rasztinai ecetgyár	3-0
6	Polzovits Glisa	5	»	4-5
7	Özv. Margetics Perszida	5	Helybeli gyárakból	4-25
8	Utvics Mladen	6	»	5-75
9	Szantovác Mihály	5	»	5-5
10	Schäfer Károly	5	»	6-25
11	Andráskó Alajos	5	»	5-5
12	Theodorovits István	5	»	4-5
13	Czeizl Gábor	5	»	6-0
14	Utvics Mladen	20	Borecet	1-75
15	Özv. Kolarics Julia	20	»	3-25
16	Korapatfinszky Károly	30	»	3-5
17	Vezics-Gruics Persza	10	»	0-5

Valamennyi megvizsgált gyári ecet tiszta s színtelen volt, s én csak dicsérőleg említhetem fel, hogy nálunk nem divatos azon visszaélés mely közönségesen üzetik az ecet színének élgett cukorral való megfestésével.

Ha a gyári ecet közép savtartalmú 4—5 %-ot veszünk, úgy eceteink minőségével meg lehetünk elégedve, mert ezek közül csak kevés nem üti meg a fenti mértéket, némelyike azonban azt túl is lépi.

A megvizsgált borecetek mind gyengék ahhoz, hogy azok jó eceteknek ismertessenek el, sőt a 17-ik számú alig érdemi meg az ecet nevet, minthogy nincs meg az ecet illata sem és oly borból készült, mely már felfordult és színét is veszítette (mint azt az állati szénen való átszűrés mutatta).

Egy-két ecet aldehidtartalmának találtatott, mit hibának tartunk, mert ez csak a nem kész ecetnek tulajdonsága.

Valamennyi meg lett vizsgálva arra nézve, vajon adatott-e hozzá valamely fém, kénsav, sósav, salétromsav, oxalsav vagy borsav, s mindezekről mentnek találtattak. A borecetek mutattak ugyan borkótartalmat, ez azonban eredetileg a borból származik. Kitént továbbá a vizsgálat folyamán hogy majdnem valamennyi ecetgyáros a mi közönséges ivóvizünket használja ecetgyártáshoz, a mi nemcsak gyártmányuk jószágának rovására történik, hanem azon gyanunak is kiteszik magukat, mintha az ecetbe meg nem engedett anyagrészeket is kevernének.

Igy az elpárologtatás után valamennyi ecetnél tetemes szilárd alkatrész maradt hátra, míg a tiszta ecetnek a legcsekélyebb szilárd alkatrész hátrahagyása nélkül kell elpárolognia. Erősebb hevítésnél mindezen hátramaradt szilárd részek megfeketedtek, mi szerves szekkel való fertőztetésre következtet, de biztos támpont nélkül felette nehéz azt meghatározni, vajon az egyik vagy másik ecet szándékosan s tényleg szerves alkatrészekkel lett-e keverve, miután ezen alkatrészek némelyike a mi ivóvizunktól is eredhet.

Ha mindazonáltal a legközelebbi vizsgálat alkalmával ehhez hasonló körülmények mégis ismételtelen mutatkoznának, úgy a valót kideríteni leendő főterekvésem, mert bármely anyag az ecethez való keverése büntetendő. Szigoruan fogom tehát ellenőrizni, hogy az ecet mint mindennapi és nélkülözhetetlen tápszer, a közönség elé csak a legtisztább alakban kerüljön.

Megvizsgáltattam továbbá a városi tisztviselők által a fennálló 9 kéjnételep 20 bejegyzett kéjnével; a bujakórosak a kórházba szállítottak.

Orvosrendőri boncolat e hóban egyszer fordult elő: Smigura Tamás véletlenségből vízbefult szőlőcsész hulláján.

A köztisztaság kielégítő volt.

Az állatok egészségi állapota kedvező volt.

Időjárás: Legmelegebb nap volt 31-én (délben +13° C.), leghidegebb 4-én (reggel -6 C.) Barometer legmagasabban állott 1-én reggel, legalacsonyabban 28-án délben. Derült nap volt 6, a többi részben vagy egészben borús. Elő esett 7, havazott 4 alkalommal. Szélirány: a hó első felében majdnem állandóan északi, a másik felében északnyugati s délnyugati.

Kelt Zomborban, 1884. február hó 7-én.

Dr. Pavlovits Simon,
városi tisztviselő.

Hirek.

Mocsári Béla, szegedi pénzügyigazgatósági fogalmazót, kit városunkban, mint jeles műkedvelőt és a társadalmi törekvések emberét igen sokan jól ismernek, a napokban I. osztályú fogalmazóvá léptették elő.

Megyének új beosztása. a) Bajai szolgabíró: Baracska, Báthmonostor, Béregh, Bikity, Borsód, Csataalja, Csávoly (Józsefháza pusztával), Dautova, Felső-Szent-Iván, Gara, Rigyica, Szántova, Vaskut. — b) Almási szolgabíró: Almás, Bajmok, Jankovác, Katymár, Kisszállás, Kunbaja, Madaras, Matheovics, Mélykut (Tinójárás pusztával), Rém (Borota, Dzsida pusztákkal), Tatabáza. — c) Zombori szolgabíró: Bezdán, Csonoplya (Békova pusztával), Gákova, Kernyaja (Pusztakula), Kolluth, Krusevlya, Ns-Militics, Ó-Szivac (Kis-Sztapár pusztával), Szanisics (Rasztina pusztával), Uj Szivac. — d) Apatini szolgabíró: Apatin, Bogojeva, Bresztovác (Prekaja pusztával), Dorosló, Kupuszina, Monostorszegh, Ó-Sztapár, Prigl-Szt-Iván, Szonta. — e) Hódsághi szolgabíró: Bács, Bácsujfalu (Szelenecse pusztával), Bogyán, Déronya (Kletics pusztával), Hódságh, Filipova, Karavukova, Lality, Parabut, Pivnica, Rác-Militics, Vajszka (Zsiva szigettel). — f) Palánkai szolgabíró: Bulkesz, Bukin, Cséb, Gajdobra (Metkovics, Kerekics pusztákkal), Német-Palánka, Novoszelló, Obrovác, Ó-Palánka, Paraga, Plávna, Szilbás, Tovariso, Uj-Palánka — g) Ujvidéki szolgabíró: Begecs, Deszp.-Szt-Iván, Glozsán, Járek, Kiszács, Kulpin, Ó-Futtak (Alpár, Irmova, Neuhof, Henrika, Ottohóf, Vizics pusztákkal), Ó-Kér, Petrovác, Piros, Temerin, Uj-Futtak. — h) Kulai szolgabíró: Cservenka, Keresztur, Kis Kér, Kucura, Kula (Béla pusztával), Ó-Soóvé, Ó-Verbász, Torzsa (Pékla pusztával), Uj-Soóvé, Uj-Verbász, Veprovác. — i) Topolyai szolgabíró: Bajsa (Duboka, Alsó-Roglatica pusztákkal), Csantavér, Feketehegy, Hegyes, Ó-Morovica (Felső-Roglatica pusztával), Pacsér, Sándor, Szeghegy, Topolya (Emusics pusztával). — j) Zentai szolgabíró: Ada, Martonos, Moholy, Ó-Kanizsa. — k) Ó-Becsei szolgabíró: Bács-Földvár, Ó-Becse, Petrovoszelló, Szenttamás (Szöreg pusztával), Turia. — l) Titeli szolgabíró: Alsó-Kovil, Felső-Kovil, Gardinovec, Káty, Lok,

Mosorin, Kovil-Szt.-Iván, Titel, Vilova. — m) Zsabyai szolgabíró: Csúrog, Gyurgyevó, Goszpodince, Nádaj, Zsabya. E beosztást, tekintettel arra, hogy még sokan nem tudják, mert kérték, másodsor és utoljára közöljük.

A zombori polgári kaszinó a hó 10-én tartotta évi lakomáját. Többen száznál vettek benne részt. Sándor Béla főispán, Schmausz Endre alispán egyleti elnök, Gertinger Adolf konziliárius és az egylet tiszteletbeli elnöke ültek az asztalnál. A megjelentek képviselték Zombor városának minden rendű és rangú kiváló polgárait. Az étkek kitűnő minősége és számos sikerült felköszöntő fűszerezte a kellemes társas összejövetelt. Schmausz Endre egyleti elnök élénken megéljenzett sikerült beszédben felköszöntötte az egylet régi tagját és mai kitűnő vendégét a megye nagyrabecsült főispánját. Sándor Béla főispán szép és lelkes beszédben kiemelte a polgár név nagy horderejét, mely ma a jogegyenlőség korában a legdicsősebb cím; élteti ezen országfentartó elem zombori helyi letéteményesét, az egyetértés és korszerű haladás egyik legfontosabb tényezőjét; a zombori polgári kaszinót annak tagjait és érdemes elnökét; — dr. Margalits Ede felköszöntötte Gertinger Adolf konziliáriust az egylet örökös tiszteletbeli elnökét, a kit a szülemelő század ajándékozott a hazának s ki éveken és haladásban a folyó századdal lépést tart; ő a mult szép emléke, kit a gondviselés a jelennek megtartott és a közhaj kéro szava, hogy őt a magyarok Istene a távol jövőre Zombor városának igen jóváig megtartsa. — Radics György élteti Schaffner Józsefet, az egylet jölvendőjét és azon kívánatot jelzi, hogy képe távolható legyen. Dr. Wolf Kálmán e tárgyban rögtöni gyűjtést indítványoz, a mi meg is történt. Schmausz Endre alispán az egylet érdemes gazdáját Frendly Mihályt és buzgó alelnökét Huszváthot; Bittermann Nándor a dalárda érdemes tagjaira s buzgó elnökére Pribil Ernőre köszöntött; Lovich Kálmán a tanári kart és annak igazgatóját Radics Györgyöt élteti; dr. Molnár István Lajos a kaszinó tagjaira és a zombori magyar-párt derék elnökére Reiter Nándorra emelt poharat, végül Sándor Béla főispán felköszöntésével kitüntette Bittermann Nándort, a derék és köztiszteletű iparost, a kit minden korszerű mozgalom élén találunk. A vig dáridd reggelig tartott.

A zombori kaszinó-egyleti dalárdának folyó 1884. évi február hó 14-én csütörtökön, d. u. 5 órakor a dalárda helyiségében tartandó rendes közgyűlésére a dalárda működő tagjait tisztelettel meghívom. Tárgyszorozat: 1. Elnöki jelentés a dalárda m. évi működéséről. 2. A számvizsgáló bizottság jelentése az előző évi számadások megvizsgálásának eredményéről. 3. Az évi költségvetés megállapítása. 4. A m. évi választmányi tisztségviselők és számvizsgáló bizottság lemondása és felmentése. 5. Új tisztségviselők, választmányi tagok és számvizsgáló bizottság választása. 6. A közgyűlési jegyzőkönyvet hitelesítő két tag kiküldése. Zomborban, 1884. évi február hó 7-én. Pribil Ernő, a dalárda elnöke.

A szabadkai takarékpénztár és népbank a lefolyt üzletében 100,000 frt részvénytökeje után 75,159 frt tiszta nyeresémet mutat fel.

Titelen a polg. kaszinó oly fényes elite-bált rendezett a hó 2-án, hogy az sokáig közbeszéd tárgyat fogja képezni a környéken. Az egyes toilletteket lehetetlen leírnom, mert akkor a „Bácska” egy pár száma divatlappá változnék át. Ott voltak: Czabuné, Eckertné, Gyorgyevicsné, Kreszticsné, Miklusevicsné, Molnárné, Nagyné, Nikolicné, Palanacsyné (Perlasz), Petrovicsné, Steinerné, Szabóné, Sztrilichné, Szuzicsné, Türrné és Zsulyevicsné 6 nagyságok, — továbbá: Dimitrievics Lyubica (Perlasz), Fazekas Eleonóra, Miklusevics Mária (Zsabya), Perlaky Irma, Radoszavlyevics Milka (Perlasz), Szerajlic-Nikolic Katica, Tapavicz Milica (Lok), Waecht Flóra és Zoricz Ilona kisasszonyok. A négyeseket 26 pár táncolta. — Igaz, hogy a kiadás és bevétel egymást éppen fölemesztették; de a jelen alkalommal nem is arra törekedett a kaszinó, hogy fényes jövedelme legyen, hanem igen is oda, hogy a nagyérdemű közönségnek mulatási kívánalmait kielégítse. A magyar a szerb, a szerb a némettel, az ismét a magyarral együtt mulatott. Nem vont itt választást se a nemzetiség, se a felekezetiesség. Dikciók nem igen voltak, hanem a helyett számtalanszor lehetett hallani a: „hogy volt, huzd rá, újra”-féle technikus terminus kifejezéseket kivált a csárdásnál, melytől oly lelkesen táncoltak a sötét szemű szerb lányok a tüzesvörű magyar gyerekekkel, hogy még cipő sarkok is veszttek bele. Gyertyaszentelő napja emlékezetes lesz ránk nézve. Nem mulaszthatjuk el az alkalommal a „Csajkás” vendéglő bérlőjét Grötzbach Károly urat is kiemelni azon loyaltásáért, mellyel a kaszinó iránt viseltetik. De az oroszlanrészt illeti a dicséretből a rendező urakat. Xantus.

Az ó- és török-kánizsai takarékpénztár részvénytársaság 100,000 frt alaptökeje után 17,299 frt tiszta nyeresémet osztott fel.

Folyó évi január hó 23-án 1725. szám alatt közzölt névjegyzékben foglalt adakozáson kívül újévi üdvözlők megváltása címén a megyei árva- és szeretet-ház alap gyarapítására még adakoztak, és pedig: Krappenheim József dorozslói plébános 2 frtot, Szlavy János bajsai jegyző 1 frtot. Zomborban, 1884. évi február 3-án. Schmausz Endre, alispán.

A vörös kereszt bács-almási fiók-egylete Bács-almáson a „Korona” szálloda termében 1884. évi február hó 16-án saját javára tombolával egybekötött karton bált rendez, melyre a n. é. közönséget az egylet választmánya, mint rendezőség tisztelettel meghívja. Elnök: Antunovits Flóra. Arnold Antal, pénztárnok. Martinovics Béla, jegyző. Választmányi tagok: Arnold Antalné, Csicsáky Mihályné, Deák Zsigmondné, Grünfelder Antalné, Kovacsits Antalné, Rosenberg Adolfiné, Sándor Istvánné, Scherk Gyuláné, Werner Antalné. Bálrendezés: Csicsáky Mihály, Deák Lajos, Gutwein Lajos, Jedlicska Mihály, dr. Márton Géza, Nagl Gyula, Schád Ignác, dr. Tolnay Géza. — Belépti jegy személyenkint 1 frt. Tombola jegy 20 kr. Kezdet 8 órakor.

Katymár és Gara közt van egy, ugynevezett kamyári-híd, mely még 1866. évben megyei rendelet

folytán ujja készült — s jelenleg oly rossz állapotban van, hogy a kit az út odavezet s azon kocsin át kell mennie, okvetlen eszébe jut az észéki katastropha. Legjobban járunk ma holnap mi, ha Garára vagy megforditva Katymárra akarnánk menni, Rígyica felé leszunk, mely nem kevesebb kerülés, mint 2 mérföld. Csodáljuk mindnyájan utbiztosunk hallgatagságát; — vagy haragszik reánk, hogy e végpusztulásnak indult közlekedési hidat illetékes helyen fel nem panasztoltuk?

A budapest-zimonyi vasutnak összelötése Szerbiával. Belgrádban f. hó 5. és 6-án tartattak meg az áltaiunk már említett azon tárgyalások, melyek a belgrádi végállomáson a szerb vasuti igazgatóság és a zimony belgrádi vonalszakaszon a m. kir. államvasutak által teljesítendő forgalmi szolgálat módozatainak megállapítása végett váltak szükségessé. Ezen alkalommal, értesülésünk szerint, a magyar államvasutak kiküldött közegei azon fontos kérdéssel is foglalkoztak, vajjon mi módon lennének a budapest-zimonyi vasut végállomásai, Mitrovicza és Zimony, a szerb és boszniai parti állomásokkal (Broska, Sabacz, Szemendria stb.) a hajózás segítségével összekötendők, a mi okvetlen szükséges, hogy a nevezett szerb és boszniai helyeken az ország belsejéből összpontosuló igen jelentékeny forgalom a budapest zimonyi vasut részére megnyerhető legyen.

Kovács Manda almási illetőségű hajadon a szabadkai kapitányi hivatalnál panaszt emelt, hogy midőn mult év november havában Zomborban szolgált, Malagurszki Sarolta bajmoki lakos felkereste őt, kinek is ő elpanaszolván, hogy beteg: ez őt reá vette, hogy Szabadkára menjen az ottani kórházban magát gyógykezeltetni. Utközben azonban Bajmokon nála hagyatta ruhával tele tömött ládáját, melyben egy 50 frtról szóló zombori takarékpénztári könyvecske is volt. Három hét múlva Malagurszki Sarolta eljött hozzá férjével, ládája kulcsát tőle elcsalták s hazamenvén a láda tartalmát teljesen elikkasztatták, az 50 fites takarékpénztári könyvet is beváltották s az 50 frtot saját céljaikra elköltötték.

0-Kanizsáról írják: Iparos olvasó-körünk, mely rövid fenálása óta már is több életjelt adott magáról, e hó 2-án könyvtára gyarapítására a nagyvendéglő dísztermében tánevigalmat rendezett.

A mulatság jövedelme a kör könyvtára gyarapítására 101 frt 16 kr.

Községünkben a társadalmi viszonyok egy idő óta nagyon is rossz lábon állottak, — külön castot képezett mindegyik, a maga valóságában; — iparosbálunk alkalmával azonban kivétkezőt régi — megrovásra méltó szokásból — s babizonnyította, hogy csak is összetartás, — egyetértés — által virágozhatik fel az ipar, — melynek előmozdítására mindenki hivatta van; — fényesen hívja fel különösen az iparosokat a táncteremben nagyszerű kivitelben produkált azon jelszó: „Tanuljatok és dolgozzatok, hogy virágozzék az ipar” s hogy: „Munka és szorgalom által nagygyá lehettek.”

A kitűnően sikerült tánevigalom kivilágos kivráditg tartott, — az első négyest mintegy 60 pár táncolta Körönci Miklós jó zenekara mellett, — a konyha kitűnő — a pincér azonban goromba volt; — a vendéglős ur régi jó hírnevére appellálunk, hogy előzékenyebb pincért állítson üzletébe.

A jótékonyéll iránti tekintetből felülhízetések is történtek és pedig: özv. Mészáros Jánosné uró 1 frt, Bugyi József közs. rendőr-biztos 1 frtot, Csuka Sándor közs. mérnök 50 kr., Lungovits Mihály kereskedő 50 kr., Kovács Károly 50 kr. és Lipták Sándor 50 kr., összesen 4 frtot. — Fogadják az illetők a kör részéről hálás elismerésünket. r. l.

Hirdetmény. Dr. Sztankovszky János fűrdo- és gyakorló-orvos Karlsbadban, a m. kir. belügyminiszterhez intézett beadványában azon ajánlatot tette, hogy Karlsbadban levő 795. szám alatti házának 1-ső emeletén két nagy egészséges és teljesen berendezett szobát azon célból bocsát a magyar királyi kormány rendelkezése alá, hogy azokban, az 1884. évtől kezdve egész az 1890. évig bezárólag, és pedig minden év április hó 1-sejétől október hó 1-jéig számítva 2—2 magyar államhivatalnok a 12. rangosztálytól kezdve egész a 8-dik rangosztályig, bezárólag 4 héten át szabadon s fizetéstelenül lakhasson, így tehát két szobában 6 havi fűrdoszak alatt, mely szükség esetén 7 óra is kiterjeszthető, 12 államhivatalnok szabad lakást nyer. Az orvosi kezelést a betegek a fentnevezett fűrdo orvos által ingyen élvezik, minél fogva megérkezésük után a szükséges utasítások elnyerése végett, nála azonnal jelentkezni tartoznak. Ezen helyek engedélyezése a m. kir. belügyminiszterre bízott, azon kikötéssel, hogy a folyamodók kötelesek legyenek minden év legkésőbb március hó 1-jéig a gyógykezelés szükségességét orvosi bizonyítvánnyal igazolni, hogy így a sorrend megállapítható és ez a kérvényezőkkal közölhető legyen. A m. kir. belügyminiszter előnevezettnek ezen nagylelkű, hazafias áldozatáért őszinte köszönetét nyilvánította, egyszersmind intézkedett arra nézve, hogy azon a fentjelzett rangosztályokba tartozó államhivatalnokok, kik ezen helyeket igénybe venni óhajtják, a gyógykezelés szükségességét igazoló orvosi bizonyítvány csatolása és azon időszakkal, melyben a fűrdot használni kívánják, megjelölése, valamint vagyoni viszonyaiknak feltüntése mellett, kérvényeiket felettes hatóságaik útján a m. kir. belügyminiszterhez f évben kivételesen március hó 5-éig okvetlenül nyújtsák be. Kelt Budapesten, 1884. évi február hó 5-én.

Balogh Pál adai ügyvéd a szabadkai ügyvédi kamara lajstromába felvétetett.

Zombor városában levő koresma üzletek adó-osztályozásáról szóló névjegyzék f. é. február hó 10-től 24-ig a városi számvizsgáló betekinthető. Az érdekeltek kifogásaikat és észrevételeiket március hó 3-ig a városi tanácsnál érvényesíthetik.

Meghívó. A zombori önkéntes tüzoltó-egylet működő tagjai az 1884-ik évi február hó 17-én délután 3 órakor a városháza kistermében megtartandó folytatolagos közgyűléshez megjeleni kéretnek. Tárgyszorozat: 1. Tiszttüjtás: főparancsnok, esetleg más megürülendő állások betöltése. 2. A kiküldött számvizsgáló bizottság jelentése a pénztár állapotról. Zombor, 1884. évi február hó 9-én. A parancsnokság.

Szabadkán a szerb daltársulat folyó hó 16-án a „Pest szálló”-ban beszédát rendezend.

Gyaszhir. Nemes Zombory István 1884. február hó 8-án reggel 5 $\frac{1}{2}$ órakor életének 94-ik évében rövid betegség után meghalt. Hült tetemei február 9-én d. u. 4 órakor a Rókus sarkertben helyeztettek örök nyugalomra. Az öreg ur még a mult nyáron is gyalog járt ki kanális parti szállására, sőt testedzésül tüzi fáját is maga vágta. Béke hamvaira.

Több Flórián utcai háztulajdonos kéri a rendőrséget, legyen szives üres kocsival az utcán végig hajtani. Egy ilyen útpróba többet fog érni az utca sűrűgös kitisztítására minden más folyamodványnál.

Hymen. Szombaton délután 5 órakor volt Városv László esküvője Tárczay Jozefin kisasszonnyal. A celebráló lelkész, Városv Gyula, pápai praelatus, a vőlegény bátyja, az ifjú párhoz emelkedett beszédet intézett, mely a jelenvolt nagyszámu néző közönségre is mély benyomást gyakorolt. Násznagyok voltak Városv Károly és Pocskey Sándor urak.

Szabadkán Rudits Jakab revolverrel agyonlötöte magát.

Baján Schöenthal Lujza kisasszonyt eljegyezte Darvas Izidor budapesti postatiszt. — Ugyanott Steier Kálmán 18-án esküszik meg Parchetich Irma kisasszonnyal.

Lapunkat s az összes megyei és fővárosi újságokat egyszerre bejárta az a hír, hogy a Bikity és Baja közt közlekedő karriol postát a minapában újból megátadták. Teljesen hiteles forrásból közölhetjük, hogy e hírből semmi se igaz. Tény ugyan, hogy egy helyen, a hol az út törpe sűrűségén halad át, az útszélén legeltető juhászok az elhaladó kocsi mellett egymásnak — nyilván rossz viccből — fityentettek; de egyáltalán semmitéle nyilvános támadás a postakocsi ellen nem intéztetett. Ezt azért iktatjuk ide, hogy az ilyen álhírek gyártóit, megynék buzgó csendőrségének jogtalan beesmerlésétől elriasszuk s közbiztonságunk jóhírének helytelen és tárgyaltalan megosorbitását megelőljük. Kérjük a fenti álhírt közlő lapokat, sziveskedjenek ezen helyesbitést átvenni.

Beküldetett. A helybeli „Polgári Kaszinó” f. hó 10-én tartott bankettjén tagok és nem tagok vegyest vettek részt. A többi között itt azon egyesek indítványt tettek, hogy bocsájtassék ki rögtön aláírási iv s gyűjtessék pénz azon célra, hogy Schaffner József helybeli polgár areképe a kaszinó számára életnagyságban megfestessék. E célra össze is gyűlt rögtön 95 frt. Mindig szép az önzetlen polgári erény homlokára nyilvánosan fenni koszorút; de viszont mindig kötelessége az újságíróknak, mint a jelen helyzetben történészeknek, tiszta világításban mutatni be a nyilvános tetteket. Nemes feladat az igaz érdemet méltatni; de viszont a sajtónak 2 méltatásban helyes mérték tartani kötelessége. Eppen azért, mert mint tapasztaltuk, maguk az indítványtevő urak sem voltak tisztában a kidicsért érdem iránt, közérdekeink tartjuk Schaffner urnak a kaszinóhoz való anyagi viszonyát a tényleges állapot szerint bemutatni.

A dolog így áll: Schaffner József, helybeli derék polgár, a polgári kaszinótól — érdemileg említve — a következő kötelezvényt kapta: Kötelezvény. „... az adós egylet a 10000 frt kölcsöntöke után kikötött 5% kamatot, úgy az azután kiszabandó töke-kamatadót és községi pótdadót a hitelezőnek 1882. április 2-től számitandó fél éves részletekben mindig előre megfizetni köteles.” — A kaszinó ezen kötelezvétségének eleddig eleget is tett. Kiténik ez abból, hogy az 1883. dec. 31-én kelt zárszámadás 11. tétele alatt „Schaffner Józseftől 1882-ik évben vett kölcsöntöke után esedékes 5% kamat, 500 frtban valósággal megfizetett.” Sőt 1884 re az adóság kamataira ismét föl van véve 500 frt. Nagyobb bizonyosága ennek az 1883-iki számvizsgáló bizottság jelentésének 3-ik pontja, mely így szól: „Schaffner József hitelezőnek 10000 frtnyi kölcsöntökéjére esedékes 500 frtnyi kamatjárulék kiadásba számolatott, de felvételi elismervénnyel igazolva nem volt.” Mindezekből kitűnik, hogy Schaffner József ur igenis önzetlen, jóakarata és tisztességes hitelezője a kaszinónak. De nem tünik ki sem az, hogy a teljesen kielégített s a pénzintézetekével egyenlő kamatlábat tartó hitelezőknek már életükben a legnagyobb óvációt, a képpen való megörökítést, dukál kiforszírozni; sem az, hogy ezt kaszinói tagok és nem tagok zsebére bankett alkalmával kell szóba hozni; sem az, hogy ez indítvány az illetékes választmány és közgyűlés mellözésével tétessék; sem az, hogy ott-hon elkészített aláírási iv még a vacsora során a legkeményebb társadalmi pressió mellett köröztessék. Egyébiránt visszautasítunk előre minden fölvetést, mely ebből Schaffner urnak polgári erényeire s jóakarata hátrányos következtetést vonni akna. Arról senki, még a kaszinó maga, Schaffner ur legkevésbé sem tehet, hogy egyes tagok, efféle indítványokat tesznek.

Gyaszhir. Pekánovits György, a helybeli hasonnevű terjedt családfának törzse, héttőn jobb létre szenderült. Béke hamvaira.

Ujvidek város közgyűlése Dimitrievits Vazul szállási szerb tanítónak 52 évi szolgálatát után, dacára annak, hogy a várossal szemben jogigényt nem támaszthat, 200 frt évi nyugdíjat szavazott meg.

Kulán f. hó 4-én Kovács András timár segéd, kedvese sirba tétele pillanatában, a helyszínen, a temetőben sziven lötöte magát.

Ujvideken Szabó István disznókereskedő hulláját halázták ki a Dunából. Nyilván családi viszályok késztették az öngyilkosságra.

A hodsági takarékpénztár 575,226 frt 60 kr vagyont mutat ki, 2542 frt 97 kr. adót fizet, tiszta jövedelme 7166 frt 85 kr.; egy részvényre 36 frt osztalékot ad.

Toth Kálmán siremléke — mint a „Föv. Lapok” írja — már munkában van. A tervet Kausser József ismert műépítész készíté igen szép izlésben s kis mintát is üntetett róla. Magas, gúlaszerű emlék lesz, ékítve a költő areképevel, melyet Huszár Adolf, a költő iránti kegyelemből fog mintázni s a Schlick-féle műintézetben ünteti érebe.

A zombori kereskedelmi és iparbank f. febr. 24-én tartja a városháza kis termében 12. rendes évi közgyűlését.

Színház. Csütörtökön az „Üdvöske” című operet-
tet adták telt ház előtt, átlag jó sikerrel. — a.
Szombaton telt ház előtt Strassz János tánczenével
telített operettje, a „Furesz háború” került színre. A
„Nap és Hold” előadása után jobb előadást várhat-
tunk. Csak Iványi Mariska (Elza) felelt meg egészen
jól szerepének. Diskrétil játszott és szépen énekelt.
Nikó Lina (Violetta) rosszul volt disponálva. Sem
éneke, sem játéka nem ütötte meg a szokott mértéket
s néhol az intonálásban is ingadozott. Nagy Pista
minden élet nélkül személyesítette az ezredet. Kö-
vessy Albertnek a hollandi tulipán kereskedő ábrázolá-
sa jól sikerült. Sebastiant Aranyossy elég jól adta.
Az összejáték hiányai okozta érdektelenséget a második
felvonásban Berzsenyi Adél mint Mafesini hercegnő
komikus megjelenése tüntette el. A kardalok rosszul
mentek. A főbb szereplők jelmezei szépek voltak. Va-
sárnap „Túri Boreza,” Gerő Károly új népszínműve
nagy számu közönséget vonzott a színházba, mely a jó
előadónál jó mulatott. Nikó Lina (Szele Teresi), Je-
lenffy Jolán (Boreza), Berzsenyi Adél (Gombosné) és
Körmendy János (Túri Gáspár) az est sikeréhez szép
eredményel járultak. A dalok igen szép-k. Kérjük a
színházgatót, ne játsszék hétfőn. Ez által 1. a szín-
szek jobban készülhetnek az előadásokra; 2. a publi-
kum nem fárad úgy bele a színházba járásba; 3. napi
kiadása 30—40 frt levén, tiz ily elejtett előadással a
szezonon át megtakarít 3—4 száz forintot s még hozzá
a többi esteiken jobb bevételre számíthat.

Zsabyara Stefanovics Kuzmán, ideiglenes tanító,
rendesnek nevezetett ki.

Sajtóperit indított a kir. főügyészség hivatalból
a szabadkai „Szabadság” című lap ellen. A sajtóper
tárgyat nevezett lapban Jankovich Aurél főispán ur
ellen intézett rágalmak képezik.

A zombori jótékony magyar nőegylet tegnap ér-
dekes választmányi ülést tartott, melyről jövő szá-
munkban. Az évi közgyűlést az egylet e hó 17-én
akarta megtartani, de minthogy a városi kistermet
az napon a tűzoltó-egylet gyűlése foglalja el, a nő-
egylet saját közgyűlést elnapolni volt kénytelen.

Szubotics Szvetozár, okl. tanító, bácsföldvári la-
kos, Boszniába, Bjelinára tanítótá nevezetett ki.

Kukucska Pál glozsáni lakos ellen nyitott esőd
beszünttetett.

Az apatini molnárok közül többen e héten ismét
elhelyezték vízi malmaikat a Duna folyójába, a hol
téli pihenésük után munkálkodásuk újból vette
kezdét. — Gözhajó állomásunknál az elszállítandó
árúknak feladása már eszközölhető. Eddig különösen
sok kender lett feladva, mely az apatini gözhajó állo-
másnak rendesen a legelső és legjelentékenyebb szállí-
tító cikke. Ha hideg időjárás nem áll be, akkor való-
színűleg néhány nap múlva megkezdik itt a Dunán
való rendesen élénk közlekedés.

Katymar. Zártkörű batyu-bált rendezett e hó 6-án
özv. Hnatkovszky Mari postamester urnó kedves haj-
lékában, melyben számosan vettek részt, köztök a házi
kisasszony, Hnatkovszky Giza volt; Fülkerné (hely-
ből), Mikulasesikné (Madaras), Heinrichné (Rigyica),
Klein Mari (Stanisics), Egger Rici (Madaras), Mikulá-
sicsik Böske (Madaras), Somogyi Jolán (Madaras),
Kovács Stefánia és Jozefin (Rigyica) k. a. stb. stb. —
diszíték a vidáman mulató társaságot. — A kedélyes
mulatók a reggeli kismisére hívó harangozóskor a Rá-
kócy indulóval oszítottak szét.

Az újvidéki tvszéknél egy II. oszt. segédtelek-
könyvvezetői állás betöltendő.

Színházi műsor. Ma kedden „A dragonyosok és
a remete esengetyüje.” Holnap szerdán „Kis szóra-
kozott” vigjáték. Csütörtökön „Kis herceg” operette.
Szombat „Gascognei nemes”. Vasárnap „Száraz malom”
népszínmű.

Pattantyúk.

Egy szellemes férj gondolatai, melyeket szeret-
tetreméltó neje előadni szeret, ennek ajkairól hallva,
annál hatásosabbak lesznek; vonzó képet nyújt a báj-
nak a nehézségekkel folytatott küzdelme, melyeket az
teljesen legyőzni nem bír. Udvariasságunk gyorsan
segítségül jő, és megértjük.

Ellenben egy szelleműs nő okos gondolatait
senki sem hallja oly szívesen a jól kormányzott férj
ajkairól, mint közvetlen forrásából.

Harmonikus szellemű és előkelőbb jelentőséggel
bíró nők szeretik a fiatal embereket nemesítőleg befo-
lyásolni. Hasonló tulajdonságu férfiak a másik-nem
iránt csak ritkán teljesítik ezen szolgálatot.

Keskeny kéz és finom láb, persze jobban volna
mondva: gyengéd keztyű és csinos csizma, a leghálá-
datosabb szolgálai a női szépségnek; a legháládatosabb,
legbiztosabb és leghivebb szolgálak azért, mert nem
venülnek.

A nő szemében mindig csak azon tulajdonságok
lényegesek az általános női szépségre nézve, melyek-
kel mindegyik külön bír.

Ha két elegáns nő összejönni akar, kell hogy
legalább három toillettejük legyen: mindegyikének egy
a felvevésre és egy a melyről beszélhessenek.

A nő inkább szívvel gondoljon, mintsem fejével
érezzen.

Barátság bizalmat kelt, de nem megfordítva is
bizalom barátságot. Minél több megbízott, annál keve-
sebb barát.

Az idegen szót „intimitás” majdnem nehezebb
lefordítani, mint körülírni: „A barátság végének
kezdeté.”

A szatira gúnyol, mert nem akar mosolyogni;
az ironia keserűen mosolyog, mert nem akar gúnyolni;
a humor derülten nevet, mert nem akar szomorkodni.

Inyencek gyakran azon tulajdonsággal bírnak,
hogy a bor ivásnál szemét hunynak. A ki az életet
élvezni akarja, jól cselekszi ha őket utánozza.

Ujabb fájdalom a régiebnek orvosa.

Eredeti eszméknek legjobb forrása a bánat.

Felelős szerkesztő: **Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.**
Laptulajdonos és kiadó: **Bittermann Nándor.**

HIRDETÉSEK.

A ceglédi gözmalom részvény-társaság liszt-főraktára Zomborban.

Értesítés.

Mindenekelőtt a n. é. közönségnek, az irántam, illetve üzletem iránt eddig is ta-
nositott bizalomért, mellyel megtisztelni kegyes volt, hálámat nyilvánítom.
Egyben jelentem, hogy a városzerte oly nagy kelendőségnek orvendó

kenyérlisztből

elengdő mennyiséget tartok raktáramban.
A finom liszt, mely felette nagy mennyiségben felhalmozódott, — 0 számu lisztet
egy complot zsák vételénél míg a készlet tart — métermázsanként 19 frt 50 krral számítok;
a zsák ingyen adatik. Ugyanezen lisztből 10 kilogramm vételénél kilogrammját 20 krral
számítom

Ezen 0 számu lisztet a tisztelt háziasszonyoknak nem győzöm eléggé ajánlani, és
kérem a n-táni szükségletet nálam beszerezni, annál is inkább, mivel ezen liszt tiszavidéki
tisza búzából őrlötetett, és igen gazdag sütetet ad; ezenfelül alig nyílik alkalom, ily kitűnő
lisztet ezen olcsó áron beszerezhetni, — mindezen előnyökről azon t. vevőim, kiknek eddig
kiszolgálni szerencsém volt, szívesen adnak ajánlatot.

Magamat a n. é. közönségnek továbbra is ajánlva vagyok kész szolgálja

Kramer Gyula,

ügyvezetője a „Ceglédi gözmalom részvény-társaság” liszt főraktárának
Zomborban

a főutcában, Sztójkovits-féle házban.

3-2

A ceglédi gözmalom részvény-társaság liszt-főraktára Zomborban.

GRANICHSTÄDTEN TESTVÉREK

cs. és kir. udvari ékszerészek

Budapestről, **Christóffer 2. sz.**

Ajánlják

jól berendezett raktárukat
mindennemű

arany-, ezüst-, ékszer- és zsebórákban.

Eladási helyiség: „Vadászkürt” szállodában 3. számu szoba.

Itt időzés csak néhány nap.

7142. szám

tkvi 1883.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi ha-
tóság közhírré teszi, hogy Löbl Jakab végrehajtatonak
Szimin Mija végrehajtást szenvedő elleni 91 frt 82 kr
tökekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében
a zombori kir. törvényszék területén lévő Ó-Sztopár
község határában fekvő az ó sztopári 151. sz. tjkvben
Szimin Mija nevében álló A. I. 157. hr. 115 öi. sz ház
és 616 ööl beltelekre az árverést 400 frtban ezennel
megállapított kiküldési árban elrendelte, és hogy a
fennebb megjelölt ingatlan az 1884. évi március hó
28-ik napján délelőtt 10 órakor Ó-Sztopár község-
házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapi-
tott kiküldési áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan
becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX.
t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az
1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igaz-
ságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadék-
képes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy
az 1881. LX t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek
a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály-
szerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1883. évi dec. hó 20. napján.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Pályázati hirdetés.

Pacsér községben megüresült aljegyzői állomás
betöltésére pályázat hirdettetik. Felhivatnak a magyar
és szerb nyelven képesített jegyző jelöltek, kiként
kérvényüket működési bizonyítványuk kapesában f. évi
február 23-ig mint választási határnapig alulírott
előjárásához benyujtsák.

Évi fizetés 400 frt s 60 frt lakkbér, — mely ösz-
szeg havonkénti részletekben előre fizettetik.

Teendői: általában az adóügy kezelése s egyéb
a községi jegyző által kiosztott hivatalos teendők
végzése.

Pacsér, 1884. február hó 6-án. 3-1

Kovács Sándor, **Mosztarszki Milan,**
jegyző. bíró.

Alólírott, saját jól rendezett

fűszerkereskedésemet

(a legélénkebb helyen, Szt. György tér, a szerb
templomház sarkán, — a hol a zombori ke-
reskedelmi és iparbank is van) — szabadkézből
átadom, s egyuttal **végeladást** is jelentek.

Átadási föltételek az alólírtnál megtudhatók.
Zombor, 1884. február hóban.

Theodorovits István.

6-2

429. szám.

1884.

Hirdetmény.

Sztanisics m. város jegyzői irodájában mindkét
irnoki állomás megüresedvén, ezennel azokra pályázat
nyitattik; a pályázni kívánók felhivatnak: ebbeli
folyamodványukat f. évi február 20-ig a község jegy-
zőjéhez benyujtani, kik már jegyzői irodában működ-
tek és az adóügyben jártasak, előnyben részesülnek.
A fizetés mindegyik állomásnál o. é. 400 frt. Az
állások elfoglalására határidő f. é. március 1-seje.

Sztanisics, 1884. február 1-én.

Fülöp Kálmán, **Nuspel Stefan,**
jegyző. 3-2 Richter.

155. sz.

vh. 1883.

Árverési hirdetmény.

Mely szerint közhírré tétetik, hogy Schlesinger
és Silberkraus budapesti cég felperesek részére Schön
Ignác német-palánkai alperes ellen N. Palánkán m. é.
szeptember hó 20-ik napján bíróságilag lefoglalt ingó-
ságok, u. m.: boltcikkék 1884. évi február hó 17-ik
napján délelőtt 9 órakor Német-Palánkán alperes laká-
sán nyilvános árverés útján azonnali készpénzfizetés
mellett eladatni fognak.

Kelt Palánkán, 1884. évi január hó 30-án.

Haba István,
kir. bír. végrehajtó.

463 szám.

kig. 1884.

Pályázati hirdetmény.

Bukin községében a község orvosi állomás — mely
400 frt készpénz fizetéssel javadalmaztatik s nappali
látogatásért 40 kr., éjjeliért 80 kr., otthoni rendelés-
ért 20 kr., halott kelmésért szinte 20 krnyi díjazással
van összekötve (oly kötelezettség mellett, hogy tartoz-
zik kézi gyógytárt tartani) üresedésbe jövén, annak
elnyerésére ezennel pályázat nyitattik.

Felhivatnak ennél fogva mindazok, a kik ezen
állomásért pályázni óhajtanak, hogy orvosi oklevéllel,
egy eddigi gyakorlatukat s a magyar nyelven kívül
a német nyelvnek ismeretét igazoló bizonyítványokkal
kellően felszerelt folyamodványukat alólírott szolga-
bírói hivatalhoz kizárólag 1884. évi február hó 28-ik
napjaig, mint a választásra kitűzött határnapig annyi-
val is inkább benyujtsák, mert később érkezőndő fo-
lyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Palánkán, 1884. évi január 23-án.

Csupor Gyula,
szolgabíró.

3-3